Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија" бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и член 22 став 1 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија" бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16, 67/17 и 64/18), министерот за образование и наука ја донесе изборната наставна програма по наставниот предмет ***руски јазик (втор странски јазик)*** за III (трета) година образование од средното стручно образование со четиригодишно траење.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

РУСКИ ЈАЗИК (изборна)

Втор странски јазик

модуларно дизајнирана

за III година

Економски техничар, Правен техничар, Бизнис администратор

образовен профил / квалификација

Економско-правна и трговска/Економија, право и трговија

струка / сектор

Скопје, 2019 година

Назив на наставната програма	Руски јазик (втор странски јазик)
Тип на наставна програма	Изборна
Кредитна вредност на наставната програма	4 (четири) ЕЦВЕТ[1] кредити (3+1, 1 кредит одговара на 25 часа активности на ученикот од кои 8 часа за домашна работа, 8 часа за подготовка за писмени работи и 9 часа за самостојно учење)
Струка	Економско – правна и трговска
Сектор	Економија, право и трговија
Образовен профил	Економски техничар, Правен техничар и Бизнис администратор
Назив и ниво на квалификација	Економски техничар, Правен техничар и Бизнис администратор. IV (четврто) ниво Согласно *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* после првата година на изучување на рускиот јазик во средното образование може делумно да се достигне нивото А2 (основно ниво), по втората година во средно образование може целосно да го достигне нивото А2 (основно ниво), по третата година учење на рускиот јазик во средно образование може делумно да се достигне Б1 (преодно ниво) и по завршувањето на IV година, може целосно да се достигне Б1 (преодно ниво).
Година на изучување	III (трета) година
Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	2 /72

[1] Закон за Националната рамка на квалификации.

Цели на наставна програма	Ученикот/ученичката: - да формира и да развие јазични, комуникативни вештини за изучување на втор странски јазик; - да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик; - да формира елементарни навики и умеења за слушање, говорење, читање и пишување преку рускиот јазик; - да учествува во разговор или дискусија, да се справува со повеќе ситуации што произлегуваат од секојдневните активности; - да пишува едноставни, поврзани текстови на разни теми од сферата на личните интереси; - да дава детално излагање на сопствените искуства, опишувајќи ги чувствата и реакциите; - да парафразира кус текст на едноставен начин, задржувајќи го оригиналниот израз и редослед; - да се оспособи да ги искаже социокултурните разлики од секојдневниот живот на сопствената култура и културата на земјите од руското говорно подрачје и да гради сопствени ставови и однесувања и - да развива интерес кон културата на земјите од руското јазично подрачје.
Модуларни единици на наставна програма	• СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ • ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ • ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА • ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ

	НАПОМЕНА: Поради специфичноста на изучување на странските јазици, модуларните единици се дизајнирани согласно вештините (слушање со разбирање, читање со разбирање, говорна продукција и интеракција и писмено изразување), а во нив се интегрирани јазичните компоненти (лексички единици, граматички структури, јазични функции и култура). За успешна реализација на наставата по странските јазици, наставникот прави комбинација меѓу вештините и јазичните компоненти. Понудените содржини се задолжителни, но наставникот користи примери од други извори и ја прилагодува наставата согласно образовниот профил/квалификацијата, односно струката/секторот.
Материјално-технички и просторни услови	Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука. Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за прва година треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за прва година на средното образование. Се препорачува заради полесен визуелен контакт помеѓу ученици за да слушнат подобро што се зборува, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).
Норматив на наставен кадар	Наставната програма ја реализираат наставници со завршени: - студии по руски јазик и литература – наставна насока, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС. - студии по руски јазик и книжевност, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС. - студии по руски јазик и литература - друга насока, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирана високообразовна установа.

	Модуларна единица 1: СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - ги препознава и слуховно и ги идентификува: акцентот и меките согласки, нагорна и надолна интонација, прости и сложени реченици како и невербалните елементи во слушнати кратки и подолги текстови.	-Фонетика: группа звуков, чередование звуков, знаки письма, соотношение звуков и букв; -Синтаксис: Основные единицы: словосочетание, предложение (простое и сложное) - Здравствуй, Ваня! - Привет, Саша! Рад тебя встретить! - И я так рад! Ну, рассказывай, как провел летние каникулы? - О, я провел их очень интересно. Мы с родителями ездили отдыхать к морю. Купались в море вволю, грелись на солнышке. А ты как провел лето, друг? - У родителей денег путешествовать не было, поэтому я провел его дома. Но не скучал.	Вежби со слушање на зборови и реченици и идентификување на акцентот, интонацијата и главната мисла; - Вежби со слушање и подвлекување слогови; - Вежби со идентификување и подвлекување графеми и фонетски симболи; - Вежби со користење пантомима; - Вежби за асоцијации; - Активности од типот на соодветно невербално реагирање на слушнати искази или инструкции на пр.: - движење на телото, - мимика, - цртање, - внесување во план, - заокружување информации и сл.; - Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со точно, неточно;	**Ученикот/ученичката може:** - да препознава чувства и емоции според интонацијата на гласот и ја истакнува главната мисла или клучните изрази во реченицата ; - да го препознава значењето на пораката според интонацијата (радост, тага, страв, изненадување, воодушевување итн.; - да разликува акцентирана и неакцентирана самогласка, тврди и меки согласки, звучни и безвучни согласки; - да создава кратки и подолги текстови од слушнати елементи.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		- Чем же ты занимался целых три месяца? - Катался на велосипеде, с ребятами играл в разные игры. Футбол, баскетбол, волейбол - мы перепробовали. Каждый день ходил на турники делать гимнастику. Видишь, какие мышцы накачал? - О-о, я бы тоже не прочь иметь такие ... - Еще я книжки читал, фантастику. Ведь у меня много времени было. Теперь я специалист этого жанра. - Ну, тогда расскажешь мне, что прочитал. А я тебе - о Крыме. Саша, ты согласен? - Согласен!	- Вежби со да,не; - Вежби со поврзување слики по хронолошки редослед; - Вежби со игри во помали групи или парови. **Методи:** - интерпретација (вербална или невербеална); - визуелни и аудио извори на информации. - Метод на практична работа и во парови и групи	
2.	- да создаде сопствена стратегија за разбирање при слушање, да го парафразира најчесто употребуваниот вокабулар и приближно да сфаќа непознати зборови во познат контекст со општопознатa тематика од секојдневниот живот: образование, семејство, празници, професија, уметност, спорт и сл.	Праздник - это нечто прекрасное. Это повод, что бы веселиться и лучше в эти дни не грустить. Но и смотря какой праздник, ведь и они бывают разные. Праздник, в зависимости от того, какой он, празднуют либо в кругу семьи, либо каким-то определенным коллективом или даже всей страной. Но одно становится	Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со да,не; - Вежби со одговорање на конкретни прашања; - Вежби со поврзување, подредување настани, точни/неточни искази; - Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Аудио или видео снимки или	- да идентификува зборови, структури и изрази во контекст; - да го разбира приближното значењето на непознат збор во познат контекст; - да толкува куси искази и текстови со позната и помалку позната тематика (глобално и селективно разбирање); - да изведува реченици и фрази (официјално и неофицијално

		ясно, что в этот день стоит быть бодрее духом, даже если праздник не у тебя. - Ты станешь дизайнером? - Да, но не просто, а веб-дизайнером. Ты знаешь, ведь это мое увлечение уже давно. И теперь я решил сделать его своей профессией. - А кто этот молодой человек? - Парень в джинсах и рубашке – Николай. Хороший парень! Не женат! Николай, привет! - Привет! Рад видеть! - Это моя подруга Ирина. Познакомься! Она работает в рекламном агентстве. - Очень приятно! Я то же работал в рекламном агентстве.	изворни говорници и подвлекување зборови во минимални парови; - Вежби со бура од идеи; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:** - метод на слушање со повторување; - аудио/видео запис; - презентација; - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор).	обраќање) кои се користат во литературниот или разговорниот јазик.
3.	- коректно да идентификува едноставни упатства, рекламни пораки, соопштенија и огласи: општо и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот во врска со сопствени ставови: интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови,	Вы нашли ответ на свой вопрос? - Можете начать применение не каждый день, а через день. - Пробуйте вынуть и засунуть обратно.	Вежби со слушање и подвлекување на важни информации; - Вежби за усни известувања (порака, соопштение, известување, оглас и сл.)	- да бара/дава едноставни упатства за добивање на саканата информација од слушнат краток текст; - да идентификува конкретни информации од пораки, упатства, соопштенија, флаери, реклами и сл. и да ја пронаоѓа главната цел во нив;

	молба, забрана, совет, покана, традиција и сл.;	може повезет .. . а вообще нужно делать резервные копии важных файлов.... - Невероятно, но наши шкафы купе выглядят намного дороже ,чем стоят на самом деле. - Частная мастерская. Изготовим мебель и предметы интерьера любой сложности. Воплотим в жизнь самые смелые дизайнерские решения. - Прочитайте инструкцию для ознакомления с функциями и условиями эксплуатации, характеристиками и способами исправления неисправностей. - Руководство пользователя поможет использовать весь функционал изделия и увеличит срок службы при соблюдении всех правил изложенных в документе,	- Вежби за поврзување слики со клучни зборови или текст; - Вежби со ИКТ во наставата; - Вежби со поврзување на новите информации и зборови во контекст - вежби со дополнување и поврзување **Методи:** - визуелни и аудио извори на информации; - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација; - менторство и насочување.	- да идентификува слушнат опис за некој предмет, лице или настан; - да прави разлика и да споредува различни упатства или информации добиени за една иста содржина; - изведува информации од кратки текстови со едноставен вокабулар поврзани со секојдневни ситуации.
4.	- да ја препознае суштината и да издвои конкретни, важни информации од слушнати монолошки или дијалошки	-Празднование Нового года для каждого человека имеет особенную ценность. У многих это событие ассоциируется с	Вежби со поврзување слики со слушнат текст или клучни зборови во делови од текст;	- во целост да идентификува слушнати кратки и подолги наративни текстови;

	излагање со општа тематика и познати јазични елементи од секојднениот живот во врска со образование, наука, спорт, интереси, традиции, медиуми и сл.;	хрустом снега под ногами, запахом мандарин и ели, теплой домашней атмосферой. Детский смех, куранты, фейерверк и богато убранный стол - главные атрибуты праздника. - Наконец-то наступил этот прекрасный праздник Новый Год! Я уже решаю какой подарок подарить маме. И вот решила немного схитрить. -Мам, а я тебе подарок купила! - Да и какой же?, спросила мама. - Угадай,- сказала я - Может сумку или перчатки? - спросила она. Я промолчала. И теперь знаю что ей подарить! - В Новом наступающем году разрешите пожелать Вам успешных проектов, долгой профессиональной жизни. Пусть Новый год будет стартом для успеха, благополучия	- Вежби со поврзување зборови во колони, подредување настани; - Вежби со одговорање на конкретни прашања или прашања од типот точно/неточно; - Вежби за одговорање на отворени прашања или прашања со повеќечлен избор; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:** - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор) - Монолошки метод на изложување на содржините (монолошко читање, опишување, раскажување, објаснување, образложување, усмено изложување) - визуелни и аудио извори на информации;	- да селектира конкретни информации од текст и да ги подредува по важност; - да ја издвојува главната мисла и целта во слушнатиот текст или делови од текст; - да поврзува слики со слушнат текст на теми од секојдневниот живот; - да споредува реплики за размена на информации меѓу соговорниците: (при лични и деловни контакти, средби, опис на лица, места и предмети, како и форми за честитање на празници и прием на гости);

		и высокой финансовой стабильности. - Любимая мамочка! Поздравляю тебя с Новым годом! Я очень счастлива, что ты у меня есть. Я тебе желаю оптимизма и веры в лучшее, крепкого здоровья и много счастливых моментов в этом году!	- работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација;	
5.	- го применува значењето на пораката од слушнат изворен тонски запис (аудио или видео снимка) за познати теми, претставени јасно и на стандарден литературен јазик.	- Видео снимка: В России праздник «День матери» отмечается в последнее ноябрьское воскресенье. Мы рассказали о звездах кино, которые стали многодетными матерями и сумели реализоваться в профессии. В этом году исполнилось 20 лет с тех пор, как в России учрежден праздник, когда чествуют всех матерей. Ежегодно он всенародно празднуется в последнее воскресенье ноября.	слушање аудио или видео снимки, радио емисии или изворни говорници (наставникот); - гледање видео клипови; Методи - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - аудио-визуелни извори на информации.	- да го препознава значењето на слушнатиот текст; - да изведе конкретна порака според интонацијата: воодушевување, радост, тага, страв, изненадување, итн. -да користи фрази и едноставни искази со цел да ја искаже пораката од слушнатиот запис, како и сопствените искуства, ставови и мислења.

	Модуларна единица 2: ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување[*]
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - чита кратки, едноставни текстови од секојдневниот живот, во кои ќе ги негува способностите за препознавање на на усно усвоени зборови и изрази, како и акцентот и меките согласки, нагорната и надолна интонација, прости и сложени реченици	*Повторение, обобщение, систематизация изученного:* группа звуков, чередование звуков, знаки письма, соотношение звуков и букв; Синтаксис: Основные единицы: словосочетание, предложение (простое и сложное) *Какое учебное заведение вы окончили?* *Учусь в 11ом классе школы.* *в Питере.* *Как вас зовут?* *Меня зовут Семён, очень приятно.* *А вас?* *А меня Сергей, очень приятно!* *Здравствуйте ....* *Добрый день ....* *Как вас зовут? ....* *Меня зовут ...* *Очень приятно (=приятно познакомиться)* *Может, вы хотите ...?*	Активности од типот на вежби со читање и идентификување, подвлекување групи на согласки, едначење на согласките по звучност и сл.; Вежби со читање и препознавање на акцентираните слогови; Вежби од типот на вербално реагирање на поставено прашање; Вежби со читање и подвлекување зборови и делови од реченици, пополнување зборови во реченици, довршување реченици итн.; вежби со читање едноставни текстови, дијалози или реченици; **Методи:** документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе);	**Ученикот/ученичката може:** - да препознава графијата на усно усвоени зборови и изрази и ги изговара правилно акцентираните слогови; - да поврзува позната со непозната лексика во контекст; - во целост ја разбира и применува содржината на прочитаниот текст, напишан на стандарден јазик со често употребена лексика. - да разликува прости и сложени реченици како и главните членови во речениците во кратки, едноставни текстови или подолги реченици со содржина од секојдневниот живот (образование, семејство, празници, професија, уметност, спорт и сл);

[*] Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		Отличная идея .... *Много общего ....*	аудио-визуелни извори на информации; работа во парови и работа во помали групи.	
2.	- идентификува конкретни информации во кратки и подолги текстови на општи теми, составени од познати јазични елементи во врска со секојдневни ситуации (дом, семејство, интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови, молба, забрана, совет, покана, традиција и сл.);	Имя существительное: (род, число, падеж: прямой и косвенный;) Употребление падежных форм существительных с предлогами; Местоимение как часть речи (личные, притяжательные, определительные) Склонение местоимений - Здравствуйте, гости дорогие, гости званные да желанные. Рады видеть вас всех у нас на празднике. Ждет вас здесь угощенье знатное и времяпровождение приятное. И по-старому русскому обычаю дорогих гостей мы встречаем хлебосолью. - Согласно данным Департамента Статистики Организации Объеденённых Наций, общая площадь России составляет 17 125 426 квадратных километров.	Вежби со гласно читање дијалози во парови и текстови; Вежби за донесување заклучок врз основа на наслови и слики; Активности за идентификување информации од типот на заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не); Вежби со поврзување слики и текст; Формулирање наслови; Пополнување текст со празнини; Одговор на прашања, изразување свои претпоставки во врска со текстот. вежби за асоцијации за поставување претпоставки. Методи: вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација: (работа	- да препознава текстови со позната тематика од секојдневниот живот: (официјално и неофицијално обраќање, интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови, молба, забрана, совет, покана, традиција и сл.); - целосно да сфати информативен текст проследен од визуелни документи; -да толкува/преведува кратки неформално писма; - коректно да идентификува конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти, ТВ програми;

		- 13 марта 1925 года. Первый номер газеты был издан 24 мая 1925 года. Выпускается издательским домом «Комсомольская правда». Выходит 6 дней в неделю (кроме воскресенья). - Школа — это место, где каждый из нас получает не только знания, но и знания о жизни. Многие из нас, будучи учениками, впервые влюбились, нашли друзей, побороли страх задать глупый вопрос или допустить ошибку. Важно понимать и помнить о том, что школа - это не только урок, но и перемена.	на текст, метод на читање на глас и во себе); метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации; демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); метод на практична работа во парови и групи. Операциски методи експериментален метод; метод на работа со компјутерска технологија (апликации, демонстрации)	
3.	- чита кратки и подолги, едноставни текстови од разни жанрови со познати и помалку познати конкретни теми каде се употребува секојдневниот или професионалниот јазик;	Вид глаголов в русском языке, видовые пары глагола. Имя прилагательное (род, число, склонение) - Аллея звезд располагается в центре Москвы. Создана по образцу голливудской «Аллеи славы» и, по замыслу её вдохновителей, должна представлять самых выдающихся	-Читање текстови и вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови, синоними, антоними дополнување реченици; -Вежби со читање текстови и пополнување реченици; -Вежби со повеќечлен избор, одговарање на прашања, поврзување слики.	- да ја дефинира главната идеја (мисла) во кратки и подолги текстови од општа тема; -да поврзува глобална со конкретна информација во текстот од веќе избрани текстови и елементи; -да класифицира јазични елементи во подолги и во посложени реченици.

		деятелей современной русской популярной культуры. - СМИ (средства массовой информации) это совокупность органов публичной передачи информации с помощью технических средств. - Летние олимпийские игры в Москве (1980) были первые в истории Олимпийские игры на территории Восточной Европы, а также первые Олимпийские игры, проведённые в социалистической стране	-вежби со одредување на видот на текстот (оглас, соопштение, дијалог, расказ, приказна и сл.); -вежби со примена на разни стратегии на читање; -вежби со подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед. **Методи:** -вербални методи (изложување на содржините); -документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); -метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации; демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); работа во парови и работа во групи.	

4.	- чита познати и помалку познати општи и конкретни теми, каде се употребува разговорниот или литературен јазик со користење дополнителни елементи од типот на илустративен материјал, интернационална лексика и сл.	**Наречия в русском языке** - Как ты думаешь, какие профессии популярны среди молодежи? - Думаю, профессии журналиста или экономиста, потому что они считаются престижными и довольно высоко оплачиваемы. - Когда я училась в школе, я не могла выбрать будущую профессию. В детстве я мечтала стать парикмахером, но стричь волосы оказалось не так легко, как я думала. Затем хотела стать балериной, но лишний вес помешал. На хирурга, программиста, бухгалтера очень сложно учиться. У медсестёр и учителей зарплата маленькая. Сантехник, строитель, боксёр, шахтёр - совсем не женское дело. Так до сих пор и не определилась. - Для некоторых иностранные языки кажутся непреодолимой преградой, чем-то заоблачным и сверхъестественным. Но есть небольшое количество людей, обладающих уникальными и иногда феноминальными способностями к	Пополнување зборови во реченици, довршување на реченици; Пополнување празни места во текстови, табели и реченици; Вежби со читање избрани текстови и пополнување реченици; Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл.; Подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед; Одговарање на отворени прашања; Давање наслови на одредени делови на текст. **Методи:** вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации;	- да ја прочита во целост содржината на текстот; - да трансформира текстови од една во друга форма: дијалог, интервју, драматизација, расказ, оглас и сл.; - да ја применува главната идеја (мисла) во куси или подолги текстови на општа или конкретна тема.

		изучению языков. Кто они, полиглоты? Вообще, само слово полиглот произошло от греческого "poluglōttos", что практически дословно обозначает "многоязычный" (poly - "много", glotta - "язык"). При этом, люди, которые освоили несколько языков в раннем детстве (к примеру, благодаря нахождению в среде или при общении с родителями разных национальностей), не относятся к полиглотам. Среди них есть билингвы - люди, которые в равной степени владеют двумя языками, и полилингвы - знающие три.	демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); работа во парови и работа во групи.	

	Модуларна единица 3: ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими (Примери)**	**Активности и методи**	**Критериуми на оценување***
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - даде краток и едноставен опис, искажувајќи радост, тага, страв, изненадување и воодушевување, а притоа водејќи сметка за интонацијата на прости и сложени реченици.	Существительные (род и число) - родительный падеж(нет, не было, не будет) Синтакса: сложни предложения с союзами (что, чтобы, как, котoрий) - словообразование: однокоренные слова -Сегодня нет футбола. - Утром новостей не было. - Завтра не будет хоккея. -2,3,4 спортмена; 5,6,7 ... побед. - Мы будем ждать тебя у (около) метро. - Необходимо создать в семье атмосферу интереса к учебе ребенка, чтобы результаты успеваемости всегда били високими.	Говорни вежби за идентификување на акцентот, интонацијата ; - Повторување на зборови. -Изговор на минимални парови римувалки и брзозборки -Вежби со продукција на реченици, прашања и одговори, - Вежби со игри во помали групи или парови. **Методи:** -дијалошки метод - интерпретација (вербална или невербеална); - визуелни и аудио извори на информации. - Метод на практична работа и во парови и групи	**Ученикот/ученичката може:** - да опишува и да одговара на кратко поставено прашање каде ќе ги изрази сопствените чувства и емоции според интонацијата; -да ја покаже/ искаже главната мисла или клучните изрази во реченицата укажувајќи на емоциите; - да искажува порака според интонацијата (радост, тага, страв, изненадување, воодушевување, итн); - да разменува информации со својот соговорник.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

2.	- да раскажува за своите интереси, желби, ставови со кратки и посложени реченици;	**винительный падеж** -прямого объекта -неодушевленных сущ. (что) -одушевленных сущ. (кого) -искажување време (когда -Вчера я читала книгу. - Ну и как книга? Интересная? Я встретил сестру. - Собрание состоится в понедельник. - Я очень люблю путешествовать. -Когда отдыхаю, я слушаю серьезную музыку.	- Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со да,не; - Вежби со одговорање на конкретни прашања; - Вежби со поврзување, подредување настани, точни/неточни искази; - Аудио или видео снимки или изворни говорници и подвлекување зборови во минимални парови; - Вежби со бура од идеи; - Вежби со ИКТ во наставата **Методи:** -интерпретација - метод на слушање со повторување; - аудио/видео запис; - презентација; - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор)	-да го препознава значењето на непознатиот збор при слушнат или презентиран текст со познат вокабулар; - да идентификува зборови, структури и изрази во контекст; - да искаже совет поврзан во доменот на интерес; - да репродуцира реченици и фрази (официјално и неофицијално обраќање) кои се користат во литературниот или разговорниот јазик.

3.	- разменува информации со соговорник за своите и неговите традиции и празници.	**- предложный падеж наречия** - принято/не принято - за искажување оценка - наречия времени - В вашей стране есть традиция отмечать Рождество? Да, мы отмечаем Рождество 7 января. Вся семья собирается дома, это семейный праздник.	Изговор на минимални парови римувалки и брзозборки - вежби со повторување на важни информации; - вежби за усни известувања (порака, соопштение, известување, оглас и сл.) - вежби за усно поврзување со клучни зборови или текст; - вежби со ИКТ во наставата; - вежби со поврзување на новите информации и зборови во контекст - вежби со дополнување и поврзување **Методи:** - презентација; -Интерпретација -Дијалошки метод - визуелни и аудио извори на информации; - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации);	- набројува поими што се употребуваат при разменување на информации поврзани со традицијата и празниците; - да идентификува конкретни информации од темата поврзана со традиции и празници; - разговара со својот соговорник за сличностите и разликите во однос на одбележувањето на празниците; - да исказува сопствено мислење, став во однос дадената тема.

4.	- да поставува и одговора на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејството, интересите, вкусовите, слободното време, здравствената состојба и сл.	**творительный падеж** (кем? чем?) с предлогом за и с; - инфинитив после глаголов -неправильний глагол есть,спряжение хотеть, уметь; Из-за любовью к медицине я стал врачем. Я с большой любовью отношусь к этој професии. С моими родителями в поликлинику ходит моя сестра. Она умеет их уговаривать.	- Вежби со поврзување слики со слушнат текст или клучни зборови во делови од текст; - Вежби со поврзување зборови во колони, подредување настани; - Вежби со одговорање на конкретни прашања или прашања од типот точно/неточно; - Вежби за одговорање на отворени прашања или прашања со повеќечлен избор; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:** - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор) - Монолошки метод на изложување на содржините (монолошко читање, опишување, раскажување, објаснување, образложување, усмено изложување) - визуелни и аудио извори на информации;	- да репродуцира слушнати кратки и подолги наративни текстови; - да набројува основни поими поврзани со личните податоци; - да ја изведува главната мисла во слушнатиот текст или делови од текст; - да споредува реплики за размена на информации меѓу соговорниците: (при лични и деловни контакти, средби).

			- работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација; - слушање аудио или видео снимки, радио емисии или изворни говорници (наставникот); - гледање видео клипови; - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - аудио-визуелни извори на информации.	

	Модуларна единица 4: ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - правилно да ги употребува руските букви, да ги користи правилата на правописот на теми од секојдневниот живот	Повторение, обобщение, систематизация изученного: Синтаксис: Основные единицы: словосочетание, предложение (простое и сложное) **Москва** столица России. В Москве много памятников, музеев, библиотек, театров. В Москве чудесное метро с прекрасними станциями. В центре города Красная площадь и Кремль, и храм Василия Блаженого. Кремль зто памятник русской культуры.... **-** Извините пожалуйста вы москвич? Да, я москвич. - Скажите что по-вашему стоит посмотрить в Москве?	Подредување зборови во слеана низа. Довршување реченици, комплетирање на отворени дијалози, пополнување текстови со испуштени зборови. Вежби со пишување и подвлекување групи на согласки, едначење на согласките по звучност и сл.; Вежби со пишување и препознавање на акцентираните слогови; Вежби од типот на писмено одговарање на поставено прашање; Вежби со пишување и подвлекување зборови и делови од реченици, пополнување зборови во реченици, довршување реченици итн.;	**Ученикот/ученичката може:** - да ја идентификува содржината на препишаниот текст со често употребена лексика; -да составува едноставни текстови на теми од секојдневниот живот (образование, семејство, празници, професија, уметност, спорт и сл); - писмено да поврзува позната со непозната лексика.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		- Извините, вы не скажете как пройти к метро?	вежби со пишување едноставни текстови, дијалози или реченици; **Методи:** документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); аудио-визуелни извори на информации; работа во парови и работа во помали групи.	
2.	- идентификува конкретни информации во кратки и подолги текстови на општи теми а во врска со секојдневни ситуации (дом, семејство, интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови, молба, забрана, совет, покана, традиција и сл.);	Имя существительное: (род, число, падеж: прямой и косвенный); Употребление падежных форм существительных с предлогами; Местоимение как часть речи (личные, притяжательные, определительные); Склонение местоимений -Вижу (что?) учебник. - Какой учебник? - Новый учебник.	Пополнување текст со празнини; Писмено одговорање на прашања, изразување свои претпоставки во врска со текстот. вежби за асоцијации за поставување претпоставки. Методи: вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација: (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); метод на интерпретација;	- да идентификува текстови со позната тематика од секојдневниот живот (дом, семејство, интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови, молба, забрана, совет, покана, традиција и сл.) -да состави информативен текст од визуелно проследена содржина на тема семејство, интереси, желби, чувства, впечатоци, вкусови, молба, забрана, совет, покана, традиција и сл; - да напише кратко и едноставно неформално писмо; - анализира конкретни информации во натписи,

		- Вижу (кого?) мальчика. - Какого мальчика? - Красивого мальчика. - Я встретила старого друга. Мы долго ждали популярного певца. Мама очень любит своего сына. -Я хочу записаться в фитнес-центр. Я люблю спорт. - Я увлекаюсь спортом. - Артем занимается теннисом, а Даша занимается бегом. -Каким видом спорта вы увлекаетесь?	аудио-визуелни извори на информации; демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); метод на практична работа во парови и групи. Операциски методи: експериментален метод; метод на работа со компјутерска технологија (апликации, демонстрации).	соопштенија, плакати, реклами, проспекти, ТВ програми;
3.	- да пишува кратки едноставни ипосложени текстови од разни жанрови со познати и помалку познати конкретни теми од секојдневниот живот со употреба на литературниот јазик;	Глагол (вид глаголов и видовые пары); Имя прилагательное (род, число, склонение); -Я любитель музики и концертов. - Сегодня я иду на концерт. А вчера я слушал интересный концерт. У каждого человека есть свое хобби – любимое, которым он может заниматься часами.	Пишување текстови и вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови, синоними, антоними дополнување реченици; Вежби со пишување текстови и пополнување реченици; Вежби со повеќечлен избор, писмено одговарање на прашања, поврзување слики; одредување на видот на текстот (оглас, соопштение, дијалог, расказ, приказна и сл.);	-да ја издвои и запише главната мисла од прочитани или слушнати кратки и подолги текстови поврзани со темите од секојдневниот живот (образование, семејство, празници, професија, уметност, спорт и сл.); -да применува конкретни информации во текстови поврзани со темите; -писмено да прераскаже настан или случка од секојдневниот живот.

		Например, мое хобби – рисовать, поэтому я часто ношу с собой альбом с рисунками, чтобы в свободное время заняться любимым делом. Кто-то любит смотреть фильмы и знает весь кинематограф назубок. Кто-то предпочитает готовить различные блюда, или вышивать, или делать что-то своими руками. А какое хобби у вас?	вежби со примена на разни стратегии на пишување; вежби со подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед. **Методи:** вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации; демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); работа во парови и работа во групи.	
4.	- пишува куси насочени состави и електронски пораки во кои ќе ја опише својата работна средина или случка од секојдневниот живот.	Существительные (род, число и склонение). Когда я провожу свои тренинги, я на первых же занятиях рассказываю о том, что в человеке главная его часть – Душа. Наша Душа	Пополнување зборови во реченици, довршување на реченици; Пополнување празни места во текстови, табели и реченици;	- да пишува кратки пораки формално обраќање и завршување на електронската порака; - да применува едноставни поими и изрази за опишување на својата работна средина;

		приходит в этот мир, как созидающая энергия жизни. Её суть безусловная любовь.	Вежби со пишување избрани текстови и пополнување реченици; Вежби за асоцијација, за писмено поставување претпоставки; Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл.; Подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед; Одговарање на отворени прашања со дополнување; Давање наслови на одредени делови на текст. **Методи:** вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст); метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации; демонстрациски методи – Диктат (самопроверка во парови).	- да издвои и опише случка од секојдневниот живот; - писмено да претстави текст од една во друга форма, како дијалог, интервју, драматизација, расказ, оглас и сл.

Оценување на постигањата на учениците	Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, не треба да се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците да не се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање. Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на целата учебна година. Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се базираат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и тестови. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од усното искажување, оценките од писмените работи/тестови, оценките од активноста на часот, изработката на домашни задачи, изработка на презентации и проектни задачи. На крајот на трета година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.
Литература и други извори	Учебник и прирачници одобрени од Министерството за образование и наука и други извори на учење.
Почеток на имплементација на наставната програма	**Учебна 2021/2022 година**
Институција/ носител на програмата	**Биро за развој на образованието (БРО)**

Потпис и датум на донесување на наставната програма	бр. 13 – 11378/15 4.10.2019 година МИНИСТЕР, ср. **Dr. Arbër Ademi** _________________________
Датум на ревизија	